

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Την ΙΓ' Ἀρχαιολογικὴν Περιφέρειαν (Θεσσαλονίκης) ἀνέλαβεν ἀπὸ 11/10/1965 ὁ ὑπογράφόμενος τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων Φώτιος Μ. Πέτσας, μετατεθείς ἐκ τῆς ΙΔ' Ἀρχαιολογικῆς Περιφέρειας (Βεροίας). Ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1965 εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τῆς Ἐφορείας προσετέθη ἡ Ἐπιμελήτρια Ἀρχαιοτήτων κ. Εὐγενία Λεβεντοπούλου-Γιούρη μετατεθείσα ἐκ τῆς ΙΕ' Ἀρχαιολογικῆς Περιφέρειας (Καβάλας). Ἡ προαναφερθεῖσα Ἐπιμελήτρια ἡσχολήθη κυρίως μὲ τὴν ἐπανάκθεσιν τοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης, ἐνῶ ἡ προηγουμένη ὑπηρετοῦσα εἰς τὴν Ἐφορείαν ἀναπληρώτρια τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἐφορείας, Ἐπιμελήτρια κ. Μαρία Καραμανώλη-Σιγανίδου, ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως Ἐφόρου ἐν αὐτῇ καὶ συνεισέταξεν αὐτῆς, ἡσχολήθη κυρίως μὲ τὴν τακτοποίησιν ἐκκρεμοτήτων ἐν τῇ Ἐφορείᾳ καὶ τῷ Μουσείῳ τῆς Θεσσαλονίκης.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΑΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Παρελήφθη τὸ νέον κτήριο τοῦ Μουσείου Θεσσαλονίκης κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1965, ἀλλ' ἐξετελέσθη συμπληρωματικὴ ἐργασία διὰ τὴν στεγάνωσιν τῆς στέγης τοῦ Μουσείου κατὰ μῆνα Νοέμβριον. Παρελήφθησαν ἐπίσης αἱ προθήκαι τοῦ Μουσείου καὶ ἐγένετο ἐναρξίς ἐκθέσεως τῶν ἀντικειμένων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς Συλλογῆς.

Ἡ ἔκθεσις τῶν προϊστορικῶν, ἀπὸ τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς μέχρι καὶ τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ σιδήρου, συνετελέσθη ἐντὸς τοῦ ἔτους 1965 ὑπὸ τῆς κ. Ἀγνῆς Σακελλαρίου.

Ἐν τῷ μεταξύ, συνεχίσθη ἡ μεταφορὰ ἀρχαίων ἐκ τῶν ἀποθηκῶν, τῆς αὐτῆς καὶ ὀλιγώτερον ἐκ τῶν αἰθουσῶν ἐκθέσεως τοῦ Παλαιοῦ Μουσείου, ὡς καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἐργαστηριακὴ ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου διὰ τὴν τακτοποίησιν καὶ ἐπανάκθεσιν αὐτοῦ εἰς τὸ Νέον Μουσεῖον.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ

Α'. Ἀνακτορικὸν σύμπλεγμα Γαλερίου

Ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ κατὰ τὴν νῦν πλατεῖαν Ναυαρίνου ἀνακτορικῶν συμπλέγματος τοῦ Γαλερίου ἐπανελήφθη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1965, ὑπὸ τὴν ἐπιτόπιον ἐπίβλεψιν τῶν ἐπιστημονικῶν βοηθῶν Ἀλίκης Στουγιαννάκη ἐπὶ δεκαπενθήμερον καὶ Νίκης Πάλλα ἐπὶ τρίμηνον περίπου, μὲ σκοπὸν

νά συμπληρωθῇ ἡ ἀποκάλυψις τῆς νοτίας πλευρᾶς τούτου καὶ νά διαπιστωθῇ ἡ σχέσις του πρὸς τὸ Ὀκτάγωνον (Σχ ε δ. 1) (πρβλ. ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, Πίν. 454, ὅπου διακρίνεται εἰς πρῶτον ἐπίπεδον τὸ ἄσκαπτον μέρος).

Ἡ ἐπίχωσις ἀπετελεῖτο κατὰ μὲν τὰ ἀνώτερα στρώματα ἀπὸ λιθωσορῶν μεταγενεστέρων κτισμάτων, κατὰ τὸ κατώτερον δὲ στρώμα κυρίως ἀπὸ καταπεσόντα τμήματα τοῦ ἀνακτορικῶν συμπλέγματος, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πλινθόκτιστα τόξα. Χωμάτινον στρώμα σημαντικοῦ πάχους οὐδαμοῦ παρετηρήθη. Μεταξὺ τῶν ἐρειπίων συνελήγησαν ὄστρακα μεταβυζαντινῶν, βυζαντινῶν καί, εἰς τὸ κατώτατον στρώμα, πρωτοχριστιανικῶν χρόνων, περὶ ὧν κατωτέρω.

Ἐν ἀρχῇ ἀπεκαλύφθησαν κατὰ σειρὰν οἱ χώροι 14 - 17, ὡς ἀριθμοῦνται ἐν Σχ ε δ. 1, καὶ τμήμα τοῦ ψηφιδωτοῦ δαπέδου τοῦ νοτίου διαδρόμου (Πίν. 339 β).

Τὰ διαμερίσματα ὑπ' ἀριθ. 14 καὶ 14 α εὐρέθησαν ἔχοντα ἐνιαῖον κεκλιμένον πρὸς Ν. δάπεδον, τοῦ ὁποίου σφίζεται μέρος τῆς ἐπικαλύψεως διὰ τεφροχρῶν πλακῶν. Κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τὸ δάπεδον ὀρίζεται νῦν ἀπὸ ἀγωγὸν μὲ τὴν αὐτὴν κλίσιν καὶ μὲ κατεῦθυσιν λοξήν. Τὸ δάπεδον τοῦτο εἶναι σαφῶς μεταγενέστερον ἐτέρου ὑποκειμένου δαπέδου μὲ ἐπίστρωσιν διὰ πλακῶν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς διακρίνονται ἀνατολικῶς τοῦ ὄχτεοῦ ἐν Πίν. 340 α. Κατὰ τὸν χώρον 14, τὸ ὑποκείμενον δάπεδον ἀντὶ μαρμαροστρώσεως φέρει κεραμόστρωσιν. Τὰ δάπεδα ταῦτα εὐρίσκονται εἰς βάθος 4 μ. περίπου ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ καταστρώματος τῆς νῦν πρὸς Ν. τῆς ἀνασκαφῆς ὁδοῦ.

Εἰς τὸν χώρον 14 α εἰσέρχεται τις ἀπὸ τῆς μνημειακῆς νοτίας εἰσόδου τοῦ ἀνακτορικῶν συμπλέγματος, διαιρουμένης εἰς διακεκρίμενους χώρους, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς (ὑπ' ἀριθ. 15 ἐν τῷ Σχ ε δ. 1) ἀπεκαλύφθη μόνον ἐν μέρει, μὴ διαπιστωθέντος πέρατος πρὸς Ν., ὁ δ' ἕτερος ὁδηγεῖ κυρίως μὲν πρὸς τὸν νότιον διάδρομον, δευτερευόντως δὲ πρὸς Δ. εἰς χώρον ὑπ' ἀριθ. 1 (Σχ ε δ. 1), διὰ κανονικοῦ ἀνοίγματος θύρας. Μεταγενεστέρως καὶ πιθανῶς κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ προσκτίσματος τοῦ Ὀκταγώνου (ἰδὲ κατωτέρω), ἠνοίχθη εἰς τὸν δυτικὸν τοῖχον τοῦ χώρου ὑπ' ἀριθ. 15, διάβασις ἀπὸ τοῦ χώρου τούτου πρὸς τὸν χώρον ὑπ' ἀριθ. 17.

Ἐν συντομίᾳ τὰ σφωζόμενα λείψανα τῆς μνημειακῆς νοτίας εἰσόδου περιγράφονται περαιτέρω ὡς ἑξῆς: Τὸ διαχωρίζον τοὺς χώρους ὑπ' ἀριθ. 15 καὶ 16 θεμέλιον σφίζει λείψανα ἐπικαλύψεως διὰ μαρμαρινῶν πλακῶν, οἱ τοῖχοι δὲ διατηροῦν σα-